Tossavainen 16.3.2021 93/10/2021

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HE 4/2021

Kirjallinen lausuma hallituksen esitykseen HE 4/2021

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia.

KT Kuntatyönantajat kannattaa esitystä lakiin lisättävästä uudesta 5 b §:stä, jonka mukaan sen lisäksi mitä 3, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, työnantajalla ja työnantajaan rinnastettavalla taholla, 4 §:ssä tarkoitetulla viranomaisella ja kunnalla sekä 5 ja 5 a §:ssä tarkoitetulla kunnalla ja kuntayhtymällä on oikeus pyytää rikosrekisteriote nähtäväksi enintään kolme kuukautta kestävissä tehtävissä ennen työhön ottamista, luvan myöntämistä, päätöksen tai toimeksiantosopimuksen tekemistä taikka ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen.

KT Kuntatyönantajat pitää esitetyn lakimuutoksen tavoitetta lasten suojelusta tärkeänä. KT Kuntatyönantajat pitää perusteltuna sitä, että työnantajille annetaan mahdollisuus pyytää rikosrekisteriote nähtäväksi myös hallituksen esityksessä kuvatuissa lyhyissä työ- ja virkasuhteissa. On tärkeää, että myös mm. sijaisia välittävillä yrityksillä on mahdollisuus välitettävien työntekijöiden rikostaustan selvittämiseen.

KT Kuntatyönantajat pitää tärkeänä ja perusteltuna sitä, että hallituksen esityksen mukaisesti kyse ei ole velvollisuudesta, vaan että työnantajilla on harkintaa siinä, selvitetäänkö rikostaustaa tällaisissa lyhyissä palvelussuhteissa vai ei. Rekrytointitilanteita ja -tarpeita on erilaisia ja velvollisuus rikostaustan selvittämiseen kaikissa tilanteissa voisi johtaa kohtuuttomiin sekä käytännön palvelutoiminnan kannalta mahdottomiin tilanteisiin. Kunta-alalla on paljon tehtäviä, joissa on esimerkiksi lakisääteisten mitoitusten vuoksi oltava tietty määrä henkilökuntaa ja muutoinkin sijaiset ovat palvelutoiminnan kannalta välttämättömiä. Esimerkiksi juuri lyhyet sijaistarpeet voivat ilmaantua yllättäen ja sijaista saatetaan tarvita hyvinkin nopeasti. Ottaen huomioon muutoinkin erilaiset tilanteet ja tehtävät, joihin lyhytaikaisia rekrytointeja tehdään, lakiesitys mahdollistaa tarvittavaa joustavuutta rekrytointeihin.

Jotta rikostausta selvittäminen tarvittaessa työnantajan harkinnan perusteella olisi käytännössä mahdollista myös lyhyiden palvelussuhteiden kohdalla, on tärkeää huomioida, että Rikosrekisteriotteen hankkimisen tulee käytännössä sujua mahdollisimman nopeasti. Prosessin hitauden ei yksinään pidä muodostua esteeksi rikostaustan selvittämiselle tai sijaisen palkkaamiselle.

Lakialoitteeseen LA 1/2019 liittyen KT Kuntatyönantajat toteaa, että olisi tarpeellista selvittää, miten työnantajat saavat tiedon työntekijän syyllistymisestä sellaiseen

rikokseen työsuhteen aikana josta tulee merkintä lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa tarkoitettuun selvitykseen.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Neuvottelupäällikkö Anne Kiiski